

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 74 /2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

149/2018. (VI. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. február 23-án postai úton előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2018. május 17-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg; a panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. február 23-án postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben tanúsított rendőri bánásmóddal szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy nem célja és érdeke, hogy rosszban legyen a K.-i rendőrséggel.

A panaszos véleménye szerint nincs értelme, hogy a rendőrséghez forduljon akár saját ügyeivel, akár ügyfelei ügyeivel, mert nem foglalkoznak vele megfelelő módon, a panaszos véleménye szerint lehet amiatt, mert a velük szoros kapcsolatban álló ügyvédek közül több is volt rendőr, akik úgy járnak be a rendőrség épületébe, mintha most is ott dolgoznának, mint vezetők. A rendőrök velük nagyon barátságosak, szinte „ugrálnak az utasításaiknak”. A panaszos ezeket a személyeket nem meri megnevezni, mert szeretne életben maradni. A panaszos állítása szerint a rendőröknek vannak kedvenc ügyvédek, akiket állandóan kirendelnek, ezáltal megélhetést biztosítanak nekik. A panaszos egyetlen esetben rendelték ki, akkor is cinizmusból, munkadíjra se tarthatott igényt, azóta sem rendelték ki újra. A panaszos szerint ez súlyos diszkrimináció. A panaszos véleménye szerint a K.-i

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Rendőrkapitányság vezetése „súlyosan elfogult” vele szemben, úgynevezett „feketelistán” szerepel.

A panaszos előadása szerint „B. nevű rendőr” megalázóan viselkedett és kiabált vele, továbbá arrogáns volt, véleménye szerint emberi méltóságában és az ügyvédi hivatás méltóságában is megsértette őt a rendőr. A panaszos megkérte, hogy a kiabálást fejezze be, amire a rendőr annyit mondott, hogy ő nem kiabál, és hogy „ha ő kiabál, az a panaszosnak fájni fog”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy kiabáljon, ha ez neki örömet okoz, amire a rendőr visszavett a kiabálásból, és normális hangon folytatta a kihallgatást. Más rendőrségeken azt tapasztalta a panaszos, hogy a rendőrök korrektek, és udvariasak, de K.-on „gyűlölködést” tapasztalt.

A panaszos a beadvány nagy részében a Testület által nem vizsgálható, hatáskörén kívül eső, és a panasszal összefüggésben nem álló eseményekről számol be, ezért ezen részek ismertetésétől a Testület eltekint.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) Dr. H. A. r. ezredes 2018. április 10-én készült átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszos 2018. február 16-án megjelent a K.-i Rendőrkapitányságon, abból a célból, hogy M. W. német állampolgár feljelentés kezdeményezésekor a jogi képviselőt ellássa. A panaszos ekkor került kapcsolatba a feljelentést felvevő B. A. I. c. r. őrnaggyal.

A panaszos és a rendőr közti nézeteltérés abból adódott, hogy az ügyvédi igazolvánnyal rendelkező panaszos nem vette tudomásul a büntetőeljárásról szóló törvény rá vonatkozó rendelkezéseit, nehezményezte, amikor a hatóság tagja ezeket tőle számon kérte, és nem engedte a panaszosnak a jogszabályi rendelkezésektől való eltérést.

A panaszos 2017. december 28-án levelet juttatott el a K.-i Rendőrkapitányság Vezetője részére, melyben nehezményezte, hogy 2014. óta csak egy alkalommal kapott ügyvédi kirendelést. A kapitányságvezető visszautasította a panaszos azon állítását, miszerint a panaszos feketelistán szerepelne, konkrét elfogultságra a panaszos egyetlen ügyben sem hivatkozott

2) B. A. I. c. r. őrnagy 2018. április 9-én készült jelentésében az alábbiakat adta elő a panasszal kapcsolatban.

2018. február 16-án szolgálata ellátása során megjelent a hatósága aulájában, egy feljelentés felvétele céljából, egy olyan ügy kapcsán, melynek előadója nem volt szolgálatban.

Egy német állampolgár kívánt feljelentést tenni, akivel érkezett egy a rendőr számára ismeretlen személy, aki közölte, hogy ő ügyvéd, és meghatalmazott képviselőként kíván eljárni. A magát ügyvédként megjelölő személy rendezetlen, ápolatlan megjelenésű volt, kellemetlen szagú. A szagból, a panaszos megjelenéséből és a kommunikációjából a rendőr arra következtetett, hogy előző nap nagy mennyiségű alkoholt fogyasztott, erős másnaposságát labilis mozgása, réveteg tekintete és lelassult reakciói is igazolták.

A panaszos közölte, hogy a német nyelvet jól ismeri, ezért vállalja, hogy a nyomozati cselekmény során a tolmácsolást maga végzi, melyet várható eljárásjogi helyzetére tekintettel a rendőr elutasított, és közölte, hogy intézkedik a tolmács kirendeléséről, majd kérte, hogy várakozzanak a tolmács megérkezéséig. Ezt a panaszos értetlenkedve fogadta.

A tolmács megérkezésekor – tekintettel az ügyvédnél tapasztaltakra – a rendőr nyilatkozta a német állampolgárt, hogy a panaszost kívánja-e képviselőjének az eljárásban, melyre a személy határozott igennel válaszolt. Ezt követően a rendőr a 208.

számú hivatalos helyiségbe kísérte a személyeket, ahol a feljelentés felvételét megelőzően kérte a panaszost, hogy a meghatalmazását bocsássa a rendelkezésére, az iratokhoz való csatolás végett. A panaszos a kérésen láthatóan elcsodálkozott, nem értette, hogy erre miért van szükség, hiszen ügyfelével együtt érkeztek, aki szóban nyilatkozott is a képviselőte ellátására vonatkozó szándékáról. A rendőr tájékoztatta a panaszost a Be. 56-57.§-ban foglaltakról, miszerint a meghatalmazást írásba kell foglalni, és azt az első eljárási cselekmény előtt kell benyújtani. Ezzel a panaszos láthatóan nem volt tisztában.

Ekkor a panaszos kérte, hogy a rendőr adjon neki egy papírt és egy tollat, amit a rendőr meg is tett. Ekkor a panaszos elkezdett a papírra valamit –valószínűleg németül – írni, mire a rendőr megkérdezte tőle, hogy mit csinál. A panaszos erre azt válaszolta, hogy meghatalmazást készít. Ekkor a rendőr figyelmeztette a panaszost, hogy hazánkban a magyar az ügyintézés hivatalos nyelve. A panaszos ekkor áthúzta a németül írtakat, és magyarul kezdte megfogalmazni a meghatalmazást. A rendőr megkérdezte a panaszost, hogy ügyvédi bélyegzője nála van-e, tekintettel az okirati követelményekre. A panaszos ekkor közölte, hogy nincs nála bélyegző, mire a rendőr közölte, hogy a meghatalmazást anélkül nem áll módjában elfogadni. Az ügyvéd ekkor nemtetszését fejezte ki, hogy miért nem lehet szóbeli nyilatkozat alapján eljárnia ügyfele ügyében. A panaszost a rendőr többször is tájékoztatta, hogy melyek a nyomozás során irányadó törvények, jogszabályok, illetve figyelmeztette, hogy a jogszabályok nem ismerete nem mentesíti azok betartása alól. A rendőr végül kompromisszumként felajánlotta, hogy a panaszos fáradjon el a hatóságtól nem nagy távolságra lévő, bejegyzett székhelyére, és a szükséges okmányait, bélyegzőjét vegye magához, hogy mint képviselő az ügyben részt vehessen, melyet végül a panaszos meg is tett.

A panaszos visszaérkezését követően láthatóan sértve érezte magát a fentiek miatt. A hatóság rendelkezésére bocsátott egy meghatalmazást, azonban a feljelentés felvétele során mindvégig került a rendőrrel történő kommunikációt, végig bosszúsan, megvetően bámulta őt. A panaszos magatartása a rendőr véleménye szerint egyértelműen a korábbi helyreigazítása és a törvényes eljárás lefolytatása kapcsán tett intézkedések miatt volt.

Az eljárási cselekményen a panaszos többször is németül konzultált –kisebb-nagyobb sikerrel – a képviselőjével, amely miatt több alkalommal is figyelmeztetni kellett, hogy a magyar nyelvet használja, a tolmács feladata, hogy fordítson a feljelentő részére. A panaszos ezt nem kívánta figyelembe venni, láthatóan már csak azért is újra németül beszélt ügyfelével, amit csak akkor fejezett be, amikor közölte vele a rendőr, hogy el fogja távolíttatni a nyomozati cselekményről, ha nem fejezi be ezt a magatartást.

A panaszos többször a feljelentés tárgyát nem érintően közbeszólt a hatóság tagjainak hozzá nem értéséről, köztük a rendőr általi helyreutasítás miatt, értelmetlen megjegyzéseket tett, mely miatt többször is helyre kellett utasítani. A hozzá intézett kérdésekre nem, vagy csak megkésve, illetve nem a tárgynak megfelelően reagált, nyilatkozott. Mindvégig úgy vett részt a feljelentés felvételénél, mint aki nem is tudja, hogy hol van, az eljárás lényegét nem fogta fel, az oda nem illő megnyilvánulásai miatti figyelmeztetéseket vállrántással, vagy pökhendi „ciccegéssel” reagálta le, vele érdemben kommunikálni nem lehetett.

A panaszos megjelenése és viselkedése ellenére a rendőr az elvárható udvariassággal viselkedett vele, nem kiabált, és nem viselkedett megalázóan, vagy arrogánsan.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban először azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére: „Akinek a IV-V. Fejezetben – a

46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában az általa panaszolt részrehajlás körében egyedül arra hivatkozik, hogy a K.-i Kapitányságtól nem kap ügyvédi kirendelést.

Az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult a hatáskörön kívül eső kérdésekben előterjesztett panaszokat kivizsgálni, így nem rendelkezik hatáskörrel a kirendelt ügyvédek kiválasztásának módjával kapcsolatban.

A Testület a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet - a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos előadása szerint „B. nevű rendőrnő” megalázóan viselkedett és kiabált vele, továbbá arrogáns volt, véleménye szerint emberi méltóságában és az ügyvédi hivatás méltóságában is megsértette őt a rendőr. A panaszos megkérte, hogy a kiabálást fejezze be,

amire a rendőr annyit mondott, hogy ő nem kiabál, és hogy „ha ő kiabál, az a panaszosnak fájni fog”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy kiabáljon, ha ez neki örömet okoz, amire a rendőr visszavett a kiabálásból, és normális hangon folytatta a kihallgatást. Más rendőrségeken azt tapasztalta a panaszos, hogy a rendőrök korrektek, és udvariasak, de K.-on „gyűlölködést” tapasztalt.

A rendőri tájékoztatás szerint a panaszos és a rendőr közti nézeteltérés abból adódott, hogy az ügyvédi igazolvánnyal rendelkező panaszos nem vette tudomásul a büntetőeljárásról szóló törvény rá vonatkozó rendelkezéseit, nehezményezte, amikor a hatóság tagja ezeket tőle számon kérte, és nem engedte a panaszosnak a jogszabályi rendelkezésektől való eltérést.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület abban a kérdésben nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, hogy a panaszossal szemben az eljáró rendőr alkalmazott-e emelt hangnemet, vagy arrogáns, sértő kifejezéseket, mivel a panaszosi és a rendőri álláspont egymásnak teljes mértékben ellentmond. A Testületnek – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem állt módjában a történetek rekonstruálása. A Testület azonban fontosnak tartja megjegyezni, hogy önmagában a tény, hogy a nyomozati cselekményt végző rendőr a felkészületlenül érkező jogi képviselőt a szükséges jogszabályi rendelkezésekről tájékoztatja nem alkalmas arra,

hogy a panaszost emberi méltóságában sértse. A panaszostól – mint jogi képviselőtől – az eljáró rendőr jogosan várhatta el, hogy ezekkel az alapvető ismeretekkel rendelkezzen, amennyiben az ügyfél jogi képviseletét kívánja ellátni az eljárásban.

Mindezekre tekintettel a panaszosnak nyújtott tájékoztatás tartalma nem volt alkalmas alapjogi sérelem okozására, így a panaszos emberi méltósághoz való joga ebben az aspektusban nem sérült. Nem megállapítható azonban a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme a rendőr által alkalmazott arrogáns, nem megfelelő hangnem és bánásmód tekintetében, mivel a Testületnek a történetek rekonstruálására nem volt lehetősége.

A panaszos előzetes tiltakozására figyelemmel a Testület az Rtv. 93.§ (2) bekezdése alapján az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2018. június 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Akos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET